

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de directeur

Veel mensen denken dat we groter zijn dan we in werkelijkheid zijn. Terwijl we trots zijn op onze brede uitstraling, in werkelijkheid zijn er maar met een handjevol mensen verspreid over de aardbol. We gniffelen over de post geadresseerd aan “redactieafdeling”, “personeelsafdeling” of “inkoopafdeling” omdat we allemaal op een geven moment verschillende van deze petten dragen. Michelle Cook is vele jaren een belangrijke spil in dit kleine team geweest, die verantwoordelijk was voor de ledenadministratie op ons kantoor in de UK. We waren heel erg gesteld op haar en we waren allemaal bezorgd en verdrietig toen ze ons moest verlaten om haar familie bij te staan in Wales begin dit jaar. Het werd al gauw duidelijk dat ze op korte termijn niet zou kunnen terugkomen en we maakten ons zorgen over het vinden van een vervanger zó kundig en opgewekt als Michelle. Met veel geluk vonden we Diane Cottle. Ze komt uit Norfolk, via Spanje en brengt vele jaren ervaring op het boekhoudkundige vlak en daarbuiten. Michelle was zo goed om terug te keren naar Hayle om Diane in te werken en haar te helpen met de lopende dingen om er zeker van te zijn dat het gladjes zou verlopen. Voor diegene die met Diane corresponderen, zullen haar vriendelijk en wonderwel terzake kundig vinden. We zijn heel blij haar in ons midden te verwelkomen.

Diane is niet de enige nieuweling aan boord. We hebben Steve Milpacher in 1989 leren kennen als een gemotiveerd lid van de WPT. In de afgelopen jaren werd steeds duidelijker dat hij ons team meer te bieden had dan we hadden gedacht. Na het met succes herstructureren van de Canadese WPT, vormde Steve een vrijwilligersteam van webdesigners om www.birdsareforwatching.org te bouwen – onze samenwerkende website over de vogelhandel. Daarna namen ze de gigantische taak op zich om onze eigen website onder handen te nemen, tegenwoordig www.parrots.org. De vaardigheden en bijdragen van Steve zijn van onschatbare waarde en we zijn blij hem te verwelkomen als fulltime directeur van de zakelijke ontwikkelingen. Omdat onze medewerkers allemaal een cruciale rol spelen om de WPT effectief te laten draaien, vinden we het jammer om zo'n fijn iemand als Michelle te verliezen, en nochtans gelukkig om zowel Diane als Steve in ons midden te hebben. Laten we hen met zijn allen verwelkomen in het team van de World Parrot Trust.

Jamie Gilardi
Directeur

Echoparkieten komen terug))) (pag. 3-9)

Door Jason Malham

Het geluid van klapperende vleugels tussen de bladeren verraden dat Echoparkieten in het natte gebladerte zitten te badderen. Aanvankelijk zijn er maar één of twee zichtbaar. Maar als de ogen

gewend raken aan hen wonderbaarlijke camouflage, worden de parkieten meer en meer zichtbaar totdat er vijftien tot twintig te zien zijn. Hun wijze van baden is nogal komisch om te zien

– in één vloeiende beweging dompelen ze hun kop onder aan de uiteinden van de bladeren, zodoende het water de gelegenheid gevend over hun hoofd en nek te lopen, dan wordt de borst en buik

tegen het gebladerte geduwd en gewreven terwijl ze gelijktijdig met hun vleugels klapperen. De vogels werken systematisch de top af van geselecteerde, heerlijke struikachtige bomen waarbij ze tijdens het proces totaal doorweekt raken.

Niet lang geleden was een dergelijke aanblik slechts een droom...

De open plek is Plain Lievre wat bekend staat als het "camp". Het is het grootste veldstation wat beheerd wordt door de Mauritian Wildlife Foundation en de locatie waar de eerste pogingen gedaan zijn om de Echoparkiet voor uitsterven te behoeden. Camp is nog steeds de hoofdlocatie van het werk met de Echo, en het is een op zichzelf staand deel geweest van het verbazingwekkende verhaal van het programma van de Echoparkiet.

Sinds die verschrikkelijke eerste jaren is er een enorme vooruitgang geboekt tot het herstel van deze soort. Pas dit jaar hebben we één van onze belangrijkste doelstellingen bereikt met de aankondiging dat de Echoparkiet *Psittacula eques* verplaatst is van kritische bedreigd naar bedreigd! Nog nooit is een parkiet verplaatst van 's werelds meest zeldzame naar een lagere lijst – en in minder dan 10 jaar. Met een schatting van de huidige populatie van 330 vogels heeft dit programma de verwachtingen van veel mensen overtroffen – zelfs die van ons zelf. Dit succes heeft niet in een vloek en een zucht plaatsgevonden. Het is vanwege jaren hard werken door veel gepassioneerde en toegewijde mensen. Zonder de inzet van het veldteam, medewerkers van het handopfok en vrijlatingsteam etc., zou er geen succes uit zijn voortgekomen. Iedereen die door de jaren heen bij de Echoparkieten betrokken zijn geweest, verdienen

een schouderklopje en we moeten allemaal trots zijn op wat er is bereikt!

Buiten het succes, is het belangrijk te blijven herinneren dat de Echoparkiet nog steeds erg bedreigd is. Driehonderd en dertig vogels is écht niet zoveel. De recente uitbraak van *Psittacine Beak and Feather Disease* (Pbfd) in de Echopopulatie was een behoorlijke complicerende factor voor hun herstel. De ziekte is zichtbaar geworden in de Echopopulatie sinds het begin van het broedseizoen van 2004/2005, toen men aan vijf of zes vrijgelaten vogels kon zien dat ze klinische verschijnselen van het virus vertoonden.

Het doorlichten van de populatie is nu een belangrijke stap voor het programma van de Echo.

We zitten in een unieke situatie voor wat betreft onderzoek naar ziekte. Tachtig procent of meer van de vogels hebben ieder een gekleurde ring. We kennen de afkomst van de meeste van deze vogels en velen ervan kunnen op langere termijn worden bestudeerd. We hebben de ontwikkeling van Pbfd gevolgd sinds de uiterlijke verschijnselen. Er is een lange lijst van vragen waar we een antwoord op willen, zoals:

* Hoeveel van de populatie heeft de ziekte?

* Hoelang heeft de populatie het virus?

* Zijn Halsbanden de drager van het virus?

* Wat is het sterftecijfer?

* Wat gebeurt er op lange termijn met de vogels die de ziekte dragen?

Een belangrijk onderdeel van het onderzoek dit seizoen is het testen van de populatie van de Halsbandparkieten op het voorkomen van Pbfd. We stellen ons ten doel 50+ vogels te testen. In dit stadium zijn we niet zeker wat de impact van het virus op

lange termijn zal hebben op de soort. Maar leren ieder seizoen meer omdat we meer testresultaten binnenkrijgen en doorgaan met observeren van vogels op de lange termijn. Het verstrekken van aanvullend voedsel is een enorme hulp geweest bij het van dichtbij observeren van zoveel mogelijk vogels. Meer dan 50% van de populatie komt aanvullend voedsel eten en veel vogels worden dagelijks gezien.

Terwijl Pbfd bij de Echopopulatie alleen slecht nieuws lijkt te betekenen, zijn er ook positieve meldingen. Er is een aantal dat gele veren heeft en herstelde na de rui in het volgende seizoen. Het overgrote deel van deze vogels hebben laten zien antistoffen te dragen. We hadden één pop die gele veren had en wat slechter wordende veren, die PCR positief werd getest met het actieve virus. Een jaar later was ze hersteld en ze ziet er nu compleet normaal uit! Dus het lijkt absoluut zeker dat sommige vogels, waaronder volledig geïnfecteerde vogels, het virus overwinnen. Dit is fantastisch nieuws.

Aangezien ik heb gewerkt bij de Kakapo *Strigops habroptilus* in Nieuw Zeeland, kwam ik in augustus 2001 bij het team van de Echoparkiet als programmacoördinator. Toentertijd heb ik gezegd: "OK, ik doe alleen dit ene seizoen dan trek ik verder...". Maar halverwege dat eerste seizoen raakte ik compleet in de ban van de Echoparkieten. Ik begon te denken: "Goed dan, ik kom het volgende seizoen terug en dan trek ik verder..." En zo werd - mijn gevleugelde kreet – "Ja, dit is mijn laatste seizoenecht waar..." Zes jaar later ben ik nog steeds hier. Maar, dit seizoen 2007/2008 is mijn laatste seizoen en ik zal vertrekken met veel goede herinneringen en ik voel me heel gelukkig met wat we hebben bereikt gedurende mijn tijd hier.

Ik sloot me aan bij het programma op een bijzonder moment omdat veel van de intensieve beheermethodes al waren uitgeprobeerd, rattenbestrijding en aanvullende voedselprocedures waren goed ontwikkeld. De eerste nestbox was al gebruikt door een Echoparkiet en aanpassen van de holtes waren met goed resultaat ontwikkeld. Ook nieuwelingen van de voorgaande seizoenen stonden op het punt hun broedrijpe leeftijd te bereiken. We sloegen munt uit dit alles en maakten aanvullende verbeteringen en de eerstvolgende seizoenen zullen de Echoparkieten in aantallen toenemen. We konden het intensieve beheer van de broedende vogels staken na het seizoen van 2004/2005, omdat er genoeg vogels broedden en er genoeg jongen uitvlogen die de voortdurende groei van de populatie veilig stelden. In 2005/2006 verschoof het programma naar het minder intensieve "minimale beheer" regime. Dit was deels een doel geweest maar we bereikten het één seizoen eerder dan verwacht. Minimaal beheer is alleen gericht op het beschermen van de nestplaatsen, door het plaatsen van nestboxen en aanvullend voedselaanbod. Alle legsels en broedsels worden in tact gelaten. Kuikens die slecht groeien, worden niet gered en er wordt niet aan handopfok of vrijlating gedaan. Na eeuwen van vernietiging van habitat resteert nog 1,27% van het inheems bos op Mauritius. Het overgebleven bos is verminderd ten gevolge van gebruik van het bos in het verleden en door de invasie van exotische planten. Het verminderde bos heeft twee belangrijke invloeden gehad op de Echo's. Het afnemen van overvloed en variatie in bloei van inheemse bomen heeft tot gevolg dat er in sommige jaren een tekort aan voedsel is gedurende de periode van het grootbrengen van

de kuikens. Bovendien heeft het langzame herstel van de bomen geleid tot een afname in aantal van oude bomen waar de vogels van afhankelijk zijn voor hun nestholtes. Plunderen van nesten van de Echoparkieten door boom scheepsratten *Rattus rattus* en Krabetende Makaken *Macaca fascicularis* heeft een betekenisvolle invloed gehad. Indiase spreuuwachtigen *Acridothores tristis* roven eieren en kuikens en veroveren op een agressieve manier nesten. De geïntroduceerde Halsbandparkiet *Psittacula krameri* komt steeds meer voor op Mauritius (waarschijnlijk meer dan 30.000!) en wedijveren met Echoparkieten voor nestplaatsen en mogelijk ook voedsel. Halsbandparkieten zijn een potentiële bron voor PBFD en we zijn op dit moment de relatie tussen de invloed van het virus bij de Echoparkieten en de overvloed van Halsbandparkieten aan het onderzoeken. Er zijn vanuit elk gezichtspunt problemen met de Echoparkieten, die allemaal in de eerste plaats bijdragen aan de enorme afname van de populatie. Eind jaren 80 was het voor iemand als Carl Jones zo klaar als een klontje, dat als er niet onmiddellijk iets werd gedaan, de soort op de rand van uitsterven balanceerde. Pogingen voor bescherming tot herstel van de Echoparkiet werden in principe genomen door de Forestry Service & International Council for Bird Preservation begin jaren 70 en verhoogd door de Mauritian Wildlife Foundation (MWF) en de Mauritius Conservation Unit in 1987. In de beginjaren was het herstelprogramma erop gericht om te weten te komen waarom de soort zo zeldzaam was en waarom het niet goed broedde. Vanaf midden 1990 werd het beheer intensiever en technieken zoals

dubbele legsels werden uitgeprobeerd. Tot 1997 richtte het management zich op het toeleggen van de belangrijkste problemen van de Echoparkieten. Er werd begonnen de nadruk te leggen op het beschermen van nestsites (tegen rovers, concurrenten en weersomstandigheden); manipuleren van wilde legsels (verminderen en vermeerderen); regelmatig onderzoek van actieve nesten en het wegen van de kuikens; redden van zieke en kuikens met ondergewicht; verschaffen van aanvullend voedsel; handopfok en het vrijlaten van jongen terug in het wild. Men heeft nestboxen geprobeerd met aanvankelijk weinig succes. Toen werd in 2000/2001 de eerste Echoparkiet in de geschiedenis Gabriella genaamd die een kunstmatige nestbox gebruikte (zij was tevens de eerste vrijgelaten Echoparkiet die in het wild broedde!) Het jaar daarop legden vier vogels eieren in boxen. Tijdens die periode waren de nestboxen groot. Ze lekten en waren zwaar om en moeilijk overeind te zetten. De komende paar jaar (2003-2005) ontwikkelden we een nieuw nestbox ontwerp wat licht, compact, bestand tegen water -en apen en erg aantrekkelijk voor de Echoparkieten. Er zijn ieder seizoen sinds 2000/2001 tot wel twintig nestboxen in het veld opgehangen. Boxen worden geplaatst in gemakkelijk bereikbare gebieden om ons beheer van dienst te zijn. Het aantal broedende vogels is aanzienlijk gestegen in de laatste paar seizoenen omdat nieuwelingen de broedrijpe leeftijd bereiken. In het seizoen van 2001/2002 legden 16 poppen eieren, en 21 vogels verlieten in het wild het nest. We lieten tevens 18 vogels vrij in het wild. Snel door het seizoen van 2006/2007 waarin

we geen intensief beheer toepasten – geen reddingen, pleegouders, handopfok of vrijlatingen. Er waren 60 nestpogingen door 57 poppen (drie vogels legden opnieuw nadat ze hun eerste legsel kwijtraakten), met 160 gelegde eieren en 72 uitgevlogen kuikens! Er is een overeenkomst met het toenemende gebruik van nestboxen. In 2006/2007 hadden we 65 boxen in het veld en er werden 41 gebruikt (gelegde eieren) door Echoparkieten! Een kleine broedpopulatie in gevangenschap wordt verzorgd in de Gerald Durrell Endemic Wildlife Sanctuary in de stad Black River. Op het hoogtepunt van intensief beheer werden er 14 kuikens geboren per seizoen. Sommige hiervan werden gebruikt bij broedmanipulatie in het wild (b.v. pleegouders in nesten waar onbevuchte eieren waren gelegd) maar de meesten werden vrijgelaten om de wilde populatie te versterken. Naarmate de Echopopulatie is gegroeid, is logischerwijze het aantal bekende nestpogingen toegenomen. Met een minimum aan beheer (geen geredde kuikens en handopfok), is het evenredige aantal nesten waaruit tenminste één jong uitvloog relatief constant gebleven (50-65%). Maar er vliegen minder kuikens uit per nestpoging, omdat diegene die zouden zijn gered in het verleden sterven nu in het nest. Een heel interessante toegift van minimum beheer is geweest dat sommige paren (allemaal, met uitzondering van één, werden aanvullen gevoerd), in staat zijn geweest meer kuikens groot te brengen dan in het verleden. De laatste twee seizoenen hebben we verschillende paren gehad die elke drie kuikens groot brachten. Het laatste seizoen hadden we een bijzonder geval van een paar dat vier gezonde kuikens groot bracht! Dit is waarschijnlijk de eerste keer

dat zoiets in honderden jaren is voorgekomen – sinds de komst van rovers en de afname van het bos. In vroegere jaren van intensief beheer, legfels van meer dan twee kuikens waren een normale zaak, er was dus nooit een gelegenheid voor meer dan twee om uit te vliegen.

Het seizoen van 2004/2005 was ons laatste jaar van intensief beheer. Het was een aaneenschakeling van alles wat we wisten over het manipuleren van nesten en maximaliseren van overlevingskansen van zoveel mogelijk bevruchte eieren als maar kon.

Sommige van de technieken die we gebruikten waren:

- * Vocht toedienen aan slecht verzorgde jongen gedurende 24-48 uur in de ziekenboeg van de handopfok voordat ze in de nesten in het wild of in gevangenschap werden teruggezet.

- * Verminderen van broedsels van 3 naar 2 of 1.

- * Uitwisselen van broedsels om er zeker van te zijn dat zuigelingen binnen het nest van gelijke grootte waren.

- * Eieren die slecht ontwikkelden naar de handopfok ziekenboeg brengen, zodat ze onder controle konden worden gehouden en geholpen tijdens het uitkomen.

- * Poppen met slechte of onbevuchte eieren dummy eieren geven zodat ze bleven broeden totdat er kuikens beschikbaar waren om voor te zorgen.

De technieken die we in deze periode voor het overbrengen van kuikens gebruikten, waren uitermate verfijnd. Door het gebruik van de Curfew broedmachine (gekregen van de WPT) verbleven sommige kuikens er meer dan 6 uur in voordat ze in het nieuwe nest werden overgeplaatst. Alle overgeplaatste kuikens werden gevoerd met een warme oplossing van lactose om

hun vochtregulatie op peil te houden.

Het opnemen van kleine hulpeloze kuikens voor verplegen was altijd erg bevredigend voor de medewerkers. Het overplaatsen van kuikens hield vaak een krankzinnige reis in, waaronder soms een rit van twee uur in de jeep gevolgd door uren lopen in het verst afgelegen en meest ruige deel van de Black River ravijnen naar een nest. Eenmaal daar wachtten we tot de pop eruit kwam, waardoor we de nieuwe aanwinst in haar nest konden zetten. Alleen sterke, gezonde kuikens werden gebruikt en bijna alle pogingen waren een succes. De enige niet succesvolle poging die ik me herinner was met een pop, die onbevuchte eieren had gelegd, door haar normale broedtijd heen was (25 dagen) en haar legsel verloor. Zij accepteerde het kuiken niet. Gelukkig konden we een tweede pop gebruiken en het betekende alleen maar dat het kuiken een namiddag verbleef met rondtoeren in een deel van het nationale park op weg naar zijn nieuwe thuis! De tweede pop nam het direct op. Eén van onze doelstellingen was genoeg kuikens te laten uitvliegen die door ouders waren grootgebracht en pleegouders hielp dit doel te bereiken.

Ik heb teveel goede herinneringen aan ons “intensieve beheer” om over allemaal te schrijven, maar een paar verhalen zullen je een idee geven van het soort werk wat we deze afgelopen jaren deden. Zoe is één van mijn favoriete Echo's. Ze is een vrijgelaten vogel en een inwoner van het Camp met een nestbox op de rand van het open veld, slechts 20m van de “feedhoppers”. Ze is een trouwe vogel rond de “hoppers”, die met veel plezier iedere andere Echo probeert van “haar hopper” gebruik te maken. En ook met mensen is ze lief – heel rustig en

vriendelijk. Op een dag was ik haar kuikens aan het wegen, die slechts een paar dagen oud waren. We wachten altijd tot de pop het nest verlaat, voordat we aan het legsel op het broedsel komen. Ik hing in mijn harnas tegenover de nestbox, waarbij Zoe in de takken op een paar meter afstand door Cassidy werd gevoerd. De kleine Echokuikens zijn normalerwijze erg luidruchtig en terwijl ik de eerste aan het wegen was, kon Zoe horen hoe het mopperde in mijn weegschaal. Ze was heel nieuwsgierig en hipte naar beneden op een tak en dan op mijn schouder. Mijn eerste gedachte was: "Auw ze gaat mijn oor pakken!" maar ik deed het gezondheidsroutineonderzoek terwijl Zoe op mijn schouder bleef zitten en ze zachte geluidjes maakte terwijl ze naar het kuiken staarde! Er was geen enkel teken van agressie of agitatie. Het was een heerlijk moment voor me. Een paar van ons hebben tedere herinneringen aan de dag dat een paar van het team naar de Styxholte gingen (we vernoemen al onze sites en kuikens gebaseerd op verschillende thema's) om twee dode kuikens te ontdekken en één heel oud verlaten ei. Een geïntroduceerde Afrikaans landslang *Achatina spp* was in het nest gekropen (8m hoog in een boom) waar hij de kuikens had gesmoord door ze te verstikken met slijm. De pop, Lagavulin, had haar nest verlaten. We dachten dat

het ei als verloren beschouwd moest worden, maar besloten het voor de zekerheid mee te nemen naar de handopfok ziekenboeg. Ik nam de broedmachine mee in de jeep en ontmoette Anna en Shiva op de weg vlakbij de nestplaats. Anna vertelde opgewonden dat het ei wat warmer was geworden terwijl ze het naar de ontmoetingsplaats droegen en dat het begon uit te komen! Wat een verrassing. We maakten gezamenlijk de rit naar Black River en keken toen met verbazing toe hoe Ryan, de handopfok coördinator, het kuiken in een paar minuten uit het ei hielp. Ondanks deze beproeving was het kuiken tip top. Vier jaar later broedt Brimstone, zoals we haar genoemd hebben, voor de tweede keer. Ik geniet altijd van het kijken naar de mannen, die naar de nestplaatsen komen in het ravijn. Als de Echokuikens jong zijn, is er altijd een tijdspanne van 4 uur of meer tussen het voeren, als de man aankomt om de pop te voeren. Soms moet je uren wachten om bij het nest komen en de kuikens te wegen. Dus was het altijd een opluchting "kwak..kwak..kwak" te horen (mijn vertolking van geluiden is niet goed! Maar het lijkt op het kwaken van een eend alleen een beetje hoger van toon) als de man aankwam. Maar het leukste was hem te observeren. Hij komt met een grote snelheid aanvliegen vanuit de heuvels, zijn vleugels naar achteren gevouwen

en in een enorme neerwaartse spiraal naar de nestboom. Op het laatste moment zal hij zijn vleugels spreiden om de top te landen. Ik geniet van het kijken naar het vliegen van vogels en het is altijd een sensatie zulke voorstelling van meesterschap te zien .

De technieken die we gebruikten tot herstel van de Echoparkiet zijn verplaatsbaar naar bedreigde papegaaien ergens anders. Daarom is het niet verrassend dat personeel dat gewerkt heeft in het project van de Echoparkiet gewerkt hebben, of nu werken, met de Kakapo, Spix ara, Lear's ara en sommige van de bedreigde Caribische amazones. Door uitgebreid beraadslagen en vrije uitwisseling van informatie tussen projecten aan te moedigen, zijn nieuwe technieken gemakkelijker te ontwikkelen en te verfijnen. Omdat soorten zoals de Echoparkiet hulp op lange termijn nodig zullen hebben, is hun verhaal een succes en inspiratiebron. In een tijd waar meer en meer soorten zeldzamer worden, is dit een inspirerend voorbeeld dat zich verzet tegen de trend.

De bescherming van de Echoparkiet is een gezamenlijke inspanning geweest. Niets van het grote succes wat het programma heeft ondergaan zou mogelijk zijn geweest zonder de hulp en logistieke steun. We staan bij jarenlange supporters in het krijt. Met speciale dank aan: zie PsittaScene

Het herstel en het verlagen van de Echoparkiet op Lijst I is een hulde ter herinnering aan en de visie van Mike Reynolds (pag.8)

Door Carl G. Jones, wetenschappelijk directeur Mauritian Wildlife Foundation

Toen ik voor eerst ging werken voor de Echoparkiet in 1979 was hij zó bedreigd en zijn problemen leken zó hardnekkig, dat beschermers weigerden zijn bescherming te steunen. Men

vertelde mij regelmatig dat de soort niet te redden was. Begin jaren 80 kenden we slechts 8-12 vogels, waarvan er maar twee of drie poppen waren. De populatie broedde heel weinig en de meeste

jaren vlogen er geen jongen uit. Op dat moment wisten we niet wat de populatie beperkte en we verwachtten dat de resterende vogels oud waren. De situatie was hopeloos.

Het waren Mike Reynolds en de World Parrot Trust die te hulp schoten. Mike dacht dat de Echoparkiet een ideale soort was voor de Trust om mee te werken, om de idealen van bescherming van papegaaien na te streven. Hij vertelde mij dat dit de soort zaken waren waar de WPT bereid was te helpen.

Niet alleen tevreden met het verschaffen van geld om het beschermingswerk te leiden, Mike en zijn hele familie hadden echt interesse in het werk. Hij en Audrey bezochten het project om uit de eerste hand te zien hoe het project functioneerde en hoe de Trust effectiever van dienst kon

zijn. Hun zoon Nick kwam om te helpen met het veldonderzoek evenals Kirsty en Dal van Paradise Park. Ze stuurden ook Pete Haverson die vele jaren doorbracht met werk aan de beschermingsprogramma's en een tijdje hoofd was van het veldwerk voor de Echoparkiet. Als we problemen hadden met de gezondheid van onze vogels in gevangenschap arrangeerde Mike een dierenarts, Andrew Greenwood om een bezoek te brengen als veterinaire raadgever. Andrew zocht niet alleen onze veterinaire problemen uit, maar hielp ons beheer en handopfok op een hoger plan. De World Parrot

Trust zorgde tevens voor steun aan Emma Ridgeway die de meeste verzamelde gegevens over de parkieten verwerkte. Een belangrijke les die we hebben geleerd is dat er geen snelle oplossing bestaat voor het redden van een soort zoals de Echoparkiet. We zijn Mike Reynolds dankbaar voor de visie en toewijding om te beginnen en aan de World Parrot Trust voor de voortdurende steun op lange termijn. Het verplaatsen van de Echoparkiet naar een lagere plaats op de Lijst is een groot succes in de geschiedenis van de bescherming van papegaaien en houdt veel lering in voor de toekomst.

Reservaat status (pag.13-15)

Papegaaienkolonie stelt zich legale bescherming ten doel

Door Dr. Juan F.Masello, bioloog, Mauricio Failla, Pablo Giovine en Dr. Petra Quillfeldt

We herinneren ons nog steeds onze eerste reis naar El C6ndor. In oktober rond 3 uur 's morgens stopten we voor het bijvullen van onze tank in een benzinstation langs de NR 3, de internationaal bekende weg dwars door Patagoni6 van noord naar zuid. E6n lid van het personeel van het benzinstation verveelde zich overduidelijk en op zoek naar een praatje. Hij vroeg naar het doel van onze reis en we begonnen te vertellen over onze onderzoeksplannen naar de Patagonische Rotsparkiet. Hij was heel verbaasd en zij zoiets als: "Waarom wil je ze bestuderen? Ze zijn hopeloos... Ze praten niet eens!" Dit was een normale reactie door mensen die we tijdens onze eerste twee veldseizoenen in het noordoosten van Patagoni6 tegenkwamen. Niemand was bezorgd over de parkieten. Niemand was op de hoogte van de problemen die de kolonie in El C6ndor onder ogen moesten zien.

Niemand kon zich zijn immense waarde voorstellen. Zelfs wij niet. Tijdens onze eerste twee jaar waren er niet veel mensen op de hoogte van het project van de Patagonische Rotsparkiet (BPP, of Proyecto Loro Barranquero in Spaans) – ons onderzoek -en beschermingsproject voor de Patagonische Rotsparkiet *Cyanoliseus patagonus* van noordoost Patagoni6, Argentini6. Echter vanaf het begin begonnen we ons te realiseren dat dit niet zomaar een parkietenkolonie was – dit was iets speciaals. De kolonie van de Patagonische Rotsparkiet in El C6ndor is de grootste bekende kolonie in de wereld, met gemiddeld 35.000 actieve nesten verspreid over een lengte van 12.5km in de rotsen aan de kant van de Atlantische Oceaan. We begonnen de plaatselijke bevolking en collega's het verhaal te vertellen over de vogels. De lokale televisie en kranten deden verslag evenals CNN en er begon

lokaal verhalen rond te gaan. In 2003 begonnen we te werken met de World Parrot Trust. Een dringende noodzaak was manieren te vinden om zoveel mogelijk lokale mensen te bereiken als mogelijk was. We startten de educatieve campagne van de BPP in 2004 en ontwikkelden een serie lezingen voor de kinderen in de leeftijd van 8-12 jaar op scholen in Viedma, El C6ndor en San Javier (een stadje en twee dorpen dicht bij de parkietenkolonie). Bijna 700 kinderen werden hiermee bereikt en meer dan 200 kinderen kwamen naar de kolonie voor een rondleiding. De ervaringen die ze hadden bleken z6 sterk en levendig te zijn dat besloten de lezingen in het gebied te handhaven. Deze lezingen brachten de kinderen tot het maken van een campagneposter gericht op toeristen die het gebied bezochten. Ook in 2004 en begin 2005 – met steun van de World Parrot Trust (de belangrijkste medewerker),

Fundación Patagonia Natural (FPN) en de Wild Fauna Division of Rio Negro – werden er wegwijzers waarop de papegaaientkolonie werd beschreven, geplaatst op de belangrijkste routes van El Cóndor. Twee van de wegwijzers wijzen het publiek naar de kolonie en de andere twee geven informatie over de broedbiologie van de soort en de voornaamste kenmerken van de kolonie. Deze wegwijzers, die lokaal, regionaal en zelfs nationaal aandacht hebben getrokken, zijn nu een soort baken waarnaar mensen verwijzen als richtingen aangeven naar plaatsen in El Cóndor! Hoewel andere wegwijzers doelwit zijn van graffiti en vandalisme, de papegaaient wegwijzers zijn dat niet. We interpreteren dit als een boodschap die diep in de lokale bevolking is doorgedrongen. Hoewel we de lezingen wilden uitbreiden naar andere scholen is dit gestuit op een rij problemen op de scholen en de bevolking heeft dit even op een zijspoor gezet. Als alternatief zijn we gestart met een manier om de kinderen te bereiken via informele kanalen. We hebben diverse mogelijkheden besproken en besloten een folder te maken over de kolonie in El Cóndor. Als de kinderen geen toestemming kregen om op school meer te weten te komen over de papegaaientkolonie en de natuur eromheen, dan proberen we ze op de hoogte te brengen bij de bakker, de drogist, de supermarkt, het postkantoor en het benzinstation. In samenwerking met dezelfde ontwerpers die de wegwijzers hadden ontworpen, hielden we de stijl simpel en vertrouwd – in navolging van de wegwijzers zodat mensen beide media als één boodschap zouden beschouwen. Op de folders staan basisaspecten van de broedbiologie van Patagonische Rotsparakieten, opmerkelijke aspecten van de

kolonie in El Cóndor, zijn bedreigingen en manieren om aan onze beschermingspogingen mee te werken. De folder bleek een succes te zijn! We verspreidden meer dan 10.000 stuks in de omliggende steden en op belangrijke lokale en regionale bestemmingen van ecotoerisme. We denken dat ecotoerisme een extra effectieve manier kan zijn om meer waarde aan de kolonie toe te voegen en steun te krijgen van lokale vertegenwoordigers die er nog steeds sceptisch tegenover staan om een Natuurreservaat te stichten in El Cóndor. De folders werden zó ontworpen dat ze tevens als poster konden worden gebruikt. Er werden nog eens 1.000 folders gebruikt als poster en opgehangen op de universiteitscampus in Viedma en in de etalages van 300 winkels, 8 hotels en 10 internetcafés in Viedma, El Cóndor en Carmen de Patagones. Voor een stadje als Viedma betekende dit overal! Met de verkregen ervaring in het veldwerk van 2005-2006 en de reacties van collega's en het publiek, maakten we een tweede versie van de folder in 2006. Dankzij extra fondsen van WPT-Spain was het ook mogelijk om een speciale poster te ontwerpen en uit te geven. Een prachtige foto van Bill Conway, een belangrijke supporter van BPP, inspireerde ons. Tijdens onze veldseizoenen van september-oktober 2006 en december 2006-februari 2007 werden er in totaal 8.000 folders en 3.000 posters opnieuw verspreid in Viedma, El Cóndor, Carmen de Patagones, Puerto Madryn en Buenos Aires. Maar deze keer breidden we de campagne uit tot de hogere vallei van de rivier de Rio Negro, waar zich het economische centrum en de grootste steden van het gebied bevinden: Roca, Cipolletti en Neuquén.

Aan het eind van 2003 veranderde de houding van de mensen. Een taxichauffeur in Viedma, een plaats 30km van de papegaaientkolonie vandaan vroeg ons: “Weet u dat we hier de grootste papegaaientkolonie ter wereld hebben?” En tegenwoordig realiseert iedereen zich de waarde van deze kolonie, de gevaren die er zijn en de noodzaak voor een effectieve legale bescherming. In december 2004 presenteerde we, met behulp van lokale vertegenwoordigers, een wetsvoorstel dat, als hij wordt aangenomen, de kolonie in El Condor als natuurreservaat bestempeld van de provincie Rio Negro in Patagonië, Argentinië. Sindsdien groeit de steun voor ons voorstel, zelfs van de kant van de regionale pers. In november 2006 publiceerde de meest invloedrijke krant in het gebied een artikel over de noodzaak tot bescherming van de kolonie en het belang van het aannemen van het wetsvoorstel – een veelbelovend teken. Wat zal het 2007 brengen? Zal dit het jaar worden waarin de kolonie tot natuurreservaat wordt verklaard? We moeten nog veel werk verzetten om overeenstemming te bereiken m.b.t. ons wetsvoorstel onder de meeste lokale vertegenwoordigers. Het zal niet gemakkelijk zijn: dit is een jaar van stemmen in Argentinië en de politiek concentreert zich op andere onderwerpen. Maar in ieder geval, de educatieve campagne moet doorgaan. Nu de meeste lokale nieuwsmedia onze boodschap begonnen te begrijpen, proberen we onze aanwezigheid in de kranten, op de radio's, TV, Internet etc. te verhogen. Dit werk is in gang gezet. Houd je op de hoogte van BPP d.m.v. PsittaScene, www.parrots.org en onze website: <http://orn.mpg.de/masello>.

Nieuws uit het veld.... Zwanenzang in het land van de Blauwkeel ara (pag. 16-17)

Een passage uit een papegaaien blog van www.parrots.org door Toa Kyle

10 september 2007

Het veldseizoen van de Blauwkeel ara (BTM) is goed op weg. Ik ben net klaar met het inwerken van onze nieuwe projectcoördinator. Na vier veldseizoenen hier in Bolivia verhuis ik naar een ander project. Mijn vervanger is een Argentijn, Igor Berkunsky (afkomstig uit de Oekraïne als je je over zijn naam verbaast). Hij deed zijn PhD door vijf jaar lang de Blauwvoorhoofd amazone *Amazona aestiva* in Chaco in Argentinië te bestuderen en is uitstekend geschikt om de leiding over te nemen van het BTM project. Hij heeft gewerkt aan meer dan 130 nesten en de veldcondities in Chaco zou het werken in Llanos de Moxos (waar de Blauwkeel ara's voorkomen) een makkie moeten zijn. Temperaturen in Chaco kunnen oplopen tot wel 45°C midden op de dag en water is zó schaars, dat veldwerkers gebruikt waswater gebruiken om af te wassen.

De afgelopen maand is een bliksem toer geweest om Igor zoveel mogelijk Blauwkeel ara's en nestbomen te laten zien in het veld intussen hem voorstellen aan belangrijke contacten en omgaan met de bureaucratische kant van dingen in de stad. Augustus is meestal één van de droogste maanden van het jaar wat betreft veldcondities, hoewel 2007 bewezen heeft een uitzondering te zijn. Dit jaar zal voorbijgaan als een El Niño jaar wat in dit deel van Bolivia betekent dat de regenval heviger was dan normaal. De belangrijkste rivier is ons studiegebied, de Mamoré, overstroomde overdadig in maart, waardoor er menselijke crisis ontstonden in bevolkte gebieden en duizenden dieren de dood vonden,

de belangrijkste economische activiteit in dit gebied. Zelfs in augustus waren nog veel gebieden overstroomd, waardoor het nodig was paarden te gebruiken om rond te trekken, iets wat we normaal tot november doen.

Het is moeilijk te zeggen wat voor effect de overstroming zal hebben op het broedseizoen. Aan de ene kant moet vertaald worden naar meer fruitproductie en dus meer voedsel voorhanden voor de Blauwkeel broedparen. Aan de andere kant de dingen zijn meer uit balans in vergelijking met voorgaande jaren. In augustus b.v. is het niet normaal om grote kuikens van de Steenuil *Tyto abla* te zien in de nestholtes, die ook later in het jaar worden gebruikt door ara's. Deze afgelopen maand vonden we twee Blauwkeel nesten bezet door Steenuilen en de poppen waren nog maar net begonnen te broeden. Er waren ook meer nestholtes bezet door Afrikaanse bijen in vergelijking met de voorgaande nestseizoenen. Dit bemoeilijkt ons werk omdat één van onze doelstellingen van het project is zoveel mogelijk nestholtes verschaffen als mogelijk is voor aanstaande broedparen van de Blauwkeel ara. Het is moeilijk te zeggen of de toename van bijen en de vertraging van het broeden van de Steenuil een resultaat zijn van de toegenomen regenval of vanwege andere factoren, maar ze zullen resulteren in verminderde nestpogingen van de Blauwkeel ara dit jaar (of we moeten de bijen "opruimen" zoals we afgelopen jaar hebben gedaan met een succesvol nest). Het goede nieuws ten opzichte van de zorgen over de effecten van El Niño is dat we al een actief nest hebben.

Dit nest begon met broeden de eerste week in augustus, het vroegste actieve nest wat ik in vijf veldseizoen heb gezien.

Het was altijd interessant om het aantal nestboxen te inspecteren, die we het laatste seizoen hebben opgehangen. Veel er van werden bevolkt door bijen (de vloek van mijn laatste maand hier), maar een paar ervan zaten vol met fluiteendenkuikens *Dendrocygna autumnalis*. Eén er van schoot naar de grond toen nik de eerste keer het inspectieluik open deed om te zien wat binnenin was. Was hij gewond door de val? écht niet. Deze eendjes zijn anatomisch geschikt om een dergelijke val te doorstaan als ze nog niet kunnen vliegen op het moment dat ze het nest verlaten. Vandaar de term "rubberen eendjes".

Het hoogtepunt van het veldwerk de laatste maand was in de 7 eilandengebieden. Dit was ons meest succesvolle gebied van het laatste seizoen met drie uitgevlogen kuikens eind december. Het was natuurlijk interessant te zien hoeveel van deze kuikens totnogtoe hadden overleefd. Op een ochtend heel vroeg liepen Carmen Silva, een vrijwilliger van afgelopen jaar, die nu een betaalde veldassistent is, en ikzelf naar het einde van een bouseiland en plotseling stokstijf stilstonden bij het zien van meerdere Blauwkeel ara's in een boom boven ons hoofd. Het was komisch hoe allebei tegelijk hardop begonnen te tellen. "Vier. Nee! Zes! Nee! Zeven! Het zijn er zeven!" We hadden die ochtend al vier andere Blauwkeel ara's gezien in ander gebieden, dus moesten er tenminste 11 vogels rondvliegen. Een klein wonder gezien hoe zeldzaam Blauwkeel ara's zijn.

Door onderzoek naar de lijntjes van het veerpatroon, die uniek zijn voor elke Blauwkeel ara, herkende ik twee vogels als een paar die afgelopen jaar twee jongen had grootgebracht. Zeker te weten dat twee jongen erboven op stok zaten. Ik was zo blij. Ze hadden het beiden totnogtoe overleefd. Het is moeilijk onder woorden te brengen hoe ik me voelde toen ik deze twee jongen zag. In wezen vertegenwoordigen zij waar ons project mee bezig is, hoop voor de toekomst van deze soort in het wild. Tegelijkertijd omdat ik vier veldseizoenen heb doorgebracht bij de Blauwkeel ara's, gingen er veel herinneringen, goed en slecht, die ochtend door me heen terwijl ik keek hoe ze speelden en de clown uithingen met elkaar. Omdat ik het project verlaat is het misschien te verwachten dat nadenk of ik wel of niet een onderscheid maak over mijn tijd in Bolivia. Het hebben van een ochtend als deze in de 7 eilanden bevestigd dit op vele manieren. Naar mijn mening zijn we nog ver

van het volledige herstel van de Blauwkeel ara's, maar gedurende mijn tijd bij dit project voel ik dat we veel aspecten van hun broedecologie hebben uitgedokterd, we kunnen elk seizoen met meer succes helpen meer kuikens in het wild te krijgen. Ik heb deze kennis zoveel mogelijk met Igor besproken gedurende onze maand samen en nu ligt het slagen of mislukken van ons project bij hem. Van wat ik heb gezien in onze tijd samen is de toekomst van de Blauwkeel ara's in goede handen. Daar staat hij helemaal bovenaan terwijl hij een potentieel BTM-nest checkt. Dus wat komt er voor mij? Later deze maand vertrek ik naar Peru om op zoek te gaan naar de Blauwkop ara *Primolius couloni*. Ik ben afgestudeerd in het Peruviaanse regenwoud in 1999 en 2000 en eerlijk gezegd heb ik sindsdien nooit meer een dergelijk rijke jungle van wildlife gezien als daar. Het zal een soort welkom thuis zijn.

Blauwkop ara's zijn de minst bestudeerde ara's en de enige soort ara die ik nu zal gaan zien in het wild. Het is nodig om een betere indruk te krijgen waar de verspreiding van de soort zich bevindt evenals de basiselementen van hun natuurlijke geschiedenis; waarvan ze eten, hun nestgewoontes etc. Ik heb kortgeleden gelezen dat ze, vanwege hun zeldzaamheid, US\$ 3500 krijgen op de zwarte markt in Peru, dus ben ik er ook op gebrand te weten te komen over de problemen van het stropen, indien dit mogelijk is. Ik verwacht niet al deze vragen te beantwoorden in zo'n relatief korte tijd, die ik heb om ze te bestuderen, maar gezien het weinige wat bekend is over deze vogels, zal elke informatie die ik voor ze boven water kan krijgen helpen. De foto rechts van Blauwkop ara's werd genomen bij een kleiwand in Peru door een collega van mij, Luis Claudio Marigo. Wat zou ik graag foto's nemen als deze!

Op weg naar een goede start

Door Igor in Bolivia

17 oktober 2007

Pas een maand in het broedseizoen van de Blauwkeel ara schreef Igor Berkunsky goed nieuws. We voorzichtig optimistisch omdat we in korte tijd omstandigheden dramatisch hebben zien veranderen. Toch zijn we opgetogen te melden dat de Blauwkeel ara's begonnen zijn met een vroege en veelbelovende start dit seizoen. Met kuikens in 4 van de 6 actieve nesten (de andere 2 met eieren) en allemaal uitgekomen levende kuikens hopen we dat we meer goed nieuws hebben te rapporteren in de volgende paar maanden.

Vertalingen Ria Vonk